C/2024/6831
29.11.2024

RÅDETS REKOMMENDATION

av den 21 oktober 2024

om Sloveniens ekonomiska politik, budgetpolitik, sysselsättningspolitik och strukturpolitik

(C/2024/6831)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 ([1]), särskilt artikel 3.3,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

(1) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 ([2]), genom vilken faciliteten för återhämtning och resiliens (*faciliteten*) inrättades, trädde i kraft den 19 februari 2021. Faciliteten ger ekonomiskt stöd till medlemsstaterna för genomförandet av reformer och investeringar och utgör en finanspolitisk impuls som finansieras av unionen. I enlighet med prioriteringarna för den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken bidrar faciliteten till den ekonomiska och sociala återhämtningen och till genomförandet av hållbara reformer och investeringar, i synnerhet reformer och investeringar för att främja den gröna och den digitala omställningen och göra medlemsstaternas ekonomier mer resilienta. Den bidrar också till att stärka de offentliga finanserna och stimulera tillväxt och sysselsättning på medellång och lång sikt, förbättra den territoriella sammanhållningen inom unionen och stödja det fortsatta genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter.

(2) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/435 ([3]) (*REPowerEU-förordningen*), som antogs den 27 februari 2023, syftar till att fasa ut unionens beroende av import av ryska fossila bränslen. Detta skulle bidra till energitrygghet och diversifiering av unionens energiförsörjning, samtidigt som användningen av förnybar energi, energilagringskapaciteten och energieffektiviteten ökar. Slovenien har lagt till ett nytt REPowerEU-kapitel i sin nationella återhämtnings- och resiliensplan för att på så sätt finansiera viktiga reformer och investeringar som ska bidra till att målen för REPowerEU uppnås.

([1]) EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([3]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/435 av den 27 februari 2023 om ändring av förordning (EU) 2021/241 vad gäller REPowerEU-kapitel i planer för återhämtning och resiliens och om ändring av förordningarna (EU) nr 1303/2013, (EU) 2021/1060 och (EU) 2021/1755 samt direktiv 2003/87/EG (EUT L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

(3) Den 16 mars 2023 offentliggjorde kommissionen ett meddelande med titeln *EU:s konkurrenskraft på lång sikt – efter 2030* för att ge underlag för politiska beslut och skapa ramvillkor för ökad tillväxt. I meddelandet fastställs konkurrenskraft med avseende på nio ömsesidigt förstärkande faktorer. Bland dessa faktorer är tillgång till privat kapital, forskning och innovation, utbildning och kompetens samt en fungerande inre marknad de främsta politiska prioriteringarna för reformer och investeringar, för att ta itu med aktuella produktivitetsutmaningar och bygga upp långsiktig konkurrenskraft i unionen och dess medlemsstater. Den 14 februari 2024 offentliggjorde kommissionen ett meddelande med titeln *Årsrapport för 2024 om den inre marknaden och konkurrenskraften*. I det meddelandet beskrivs konkurrensförmågan hos och konkurrensutmaningarna för den europeiska inre marknaden, och den årliga utvecklingen mäts enligt de nio fastställda faktorerna för konkurrenskraft.

(4) Den 21 november 2023 antog kommissionen 2024 års årliga översikt över hållbar tillväxt, vilket utgjorde starten för 2024 års omgång av den europeiska planeringsterminen. Den 22 mars 2024 godkände Europeiska rådet prioriteringarna i 2024 års årliga översikt över hållbar tillväxt, som är inriktade på de fyra principerna för konkurrenskraftig hållbarhet. Den 21 november 2023 antog kommissionen också ett yttrande om Sloveniens utkast till budgetplan för 2024. Kommissionen antog också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet samt ett förslag till 2024 års gemensamma sysselsättningsrapport med en analys av genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningspolitiken och principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Rådet antog rekommendationen om den ekonomiska politiken i euroområdet ([4]) (*2024 års rekommendation om euroområdet*) den 12 april 2024 och den gemensamma sysselsättningsrapporten den 11 mars 2024.

(5) Den 30 april 2024 trädde unionens nya ram för ekonomisk styrning i kraft. Ramen omfattar den nya förordning (EU) 2024/1263 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning, rådets ändrade förordning (EG) nr 1467/97 ([5]) om påskyndande och förtydligande av tillämpningen av förfarandet vid alltför stora underskott och rådets ändrade direktiv 2011/85/EU ([6]) om krav på medlemsstaternas budgetramverk. Målen för den nya ramen för ekonomisk styrning är att främja sunda och hållbara offentliga finanser, hållbar och inkluderande tillväxt och resiliens genom reformer och investeringar och förhindra alltför stora underskott i de offentliga finanserna. Den nya ramen för ekonomisk styrning främjar även nationellt egenansvar och har ett större fokus på ett medelfristigt perspektiv, i kombination med en mer effektiv och enhetlig övervakning. Varje medlemsstat ska lämna in en nationell medelfristig finans- och strukturpolitisk plan till rådet och kommissionen. En nationell medelfristig finans- och strukturpolitisk plan innehåller en medlemsstats åtaganden vad gäller offentliga finanser, reformer och investeringar och omfattar en planeringshorisont på fyra eller fem år, beroende på den nationella valperiodens längd. Nettoutgiftsbanan ([7]) i de nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planerna ska uppfylla kraven i förordning (EU) 2024/1263, däribland kraven på att den offentliga skulden senast vid anpassningsperiodens slut förs in, eller hålls kvar, på en sannolikt nedåtgående bana, eller att den bibehålls på en sund nivå under 60 % av bruttonationalprodukten (BNP) och att den minskar och/eller håller underskottet i de offentliga finanserna under fördragets referensvärde på 3 % av BNP på medellång sikt. Om en medlemsstat åtar sig att genomföra ett antal relevanta reformer och investeringar i enlighet med kriterierna i förordning (EU) 2024/1263 kan anpassningsperioden förlängas med högst tre år. För att stödja utarbetandet av dessa nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer offentliggjorde kommissionen den 21 juni 2024 vägledning om den information som medlemsstaterna ska lämna i sina nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer och i sina årliga lägesrapporter. I enlighet med artiklarna 5 och 36 i förordning (EU) 2024/1263 översände kommissionen, i tillämpliga fall, referensbanor och teknisk information till medlemsstaterna. Medlemsstaterna ska lämna in sina nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska planer senast den 20 september 2024, såvida inte medlemsstaten och kommissionen enas om att förlänga tidsfristen med en rimlig tidsperiod. I enlighet med de nationella rättsliga ramarna får medlemsstaterna diskutera sina utkast till medelfristiga planer med sina nationella parlament, be de oberoende finanspolitiska institutionerna att avge ett yttrande och samråda med arbetsmarknadens parter och andra nationella intressenter.

([4]) Rådets rekommendation av den 12 april 2024 om den ekonomiska politiken i euroområdet (EUT C, C/2024/2807, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([5]) Rådets förordning (EG) nr 1467/97 av den 7 juli 1997 om påskyndande och förtydligande av tillämpningen av förfarandet vid alltför stora underskott (EGT L 209, 2.8.1997, s. 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([6]) Rådets direktiv 2011/85/EU av den 8 november 2011 om krav på medlemsstaternas budgetramverk (EUT L 306, 23.11.2011, s. 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([7]) Nettoutgifter enligt definitionen i artikel 2.2 i förordning (EU) 2024/1263: *Nettoutgifter* är offentliga utgifter efter avdrag för i) ränteutgifter, ii) diskretionära åtgärder på inkomstsidan, iii) utgifter för unionsprogram som till fullo motsvaras av inkomster i form av unionsmedel, iv) nationella utgifter för samfinansiering av program som finansieras av unionen, v) konjunkturberoende delar av utgifter för arbetslöshetsersättning, samt vi) engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder.

(6) Under 2024 fortsätter den europeiska planeringsterminen att utvecklas i takt med genomförandet av faciliteten. Ett fullständigt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanerna är fortsatt viktigt för att de politiska prioriteringarna inom ramen för den europeiska planeringsterminen ska ge resultat, eftersom planerna bidrar till en effektiv hantering av alla eller en betydande del av de utmaningar som konstaterats i de relevanta landsspecifika rekommendationer som utfärdats på senare år. De landsspecifika rekommendationerna från 2019, 2020, 2022 och 2023 är lika relevanta för de återhämtnings- och resiliensplaner som granskats, uppdaterats eller ändrats i enlighet med artiklarna 14, 18 och 21 i förordning (EU) 2021/241.

(7) Den 30 april 2021 lämnade Slovenien in sin nationella återhämtnings- och resiliensplan till kommissionen i enlighet med artikel 18.1 i förordning (EU) 2021/241. Kommissionen har med stöd av artikel 19 i förordning (EU) 2021/241 bedömt återhämtnings- och resiliensplanens relevans, ändamålsenlighet, effektivitet och enhetlighet i enlighet med bedömningsriktlinjerna i bilaga V till den förordningen. Den 28 juli 2021 antog rådet sitt genomförandebeslut om godkännande av bedömningen av Sloveniens återhämtnings- och resiliensplan ([8]), som ändrades den 16 oktober 2023 enligt artikel 11.2 i förordning (EU) 2021/241 för att uppdatera det högsta ekonomiska bidraget för icke återbetalningspliktigt ekonomiskt stöd samt för att inkludera REPowerEU-kapitlet ([9]). Delutbetalningarna ska verkställas på villkor att kommissionen antar ett beslut i enlighet med artikel 24.5 i förordning (EU) 2021/241 om att Slovenien på ett tillfredsställande sätt har uppnått de relevanta delmål och mål som anges i rådets genomförandebeslut. Om delmålen och målen ska anses ha uppnåtts på ett tillfredsställande sätt måste delmål och mål som tidigare uppnåtts förbli uppnådda.

(8) Den 19 juni 2024 offentliggjorde kommissionen 2024 års landsrapport för Slovenien. Rapporten innehöll en bedömning av hur väl Slovenien hade lyckats med de relevanta landsspecifika rekommendationer som rådet antog mellan 2019 och 2023, och en utvärdering av Sloveniens genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen. På grundval av denna analys konstaterades i landsrapporten brister i fråga om de utmaningar som inte eller endast delvis hade åtgärdats genom återhämtnings- och resiliensplanen, och även nya och framväxande utmaningar. I landsrapporten bedömdes också Sloveniens framsteg avseende genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter och uppnåendet av unionens överordnade mål för sysselsättning, kompetens och fattigdomsbekämpning samt framstegen med att uppnå Förenta nationernas mål för hållbar utveckling.

(9) Enligt uppgifter som validerats av Eurostat minskade Sloveniens underskott i de offentliga finanserna från 3,0 % av BNP 2022 till 2,5 % 2023, medan den offentliga skulden minskade från 72,5 % av BNP i slutet av 2022 till 69,2 % i slutet av 2023. Såsom tillkännagavs i kommissionens meddelande av den 8 mars 2023, *Finanspolitisk vägledning för 2024*, tar kommissionen det första steget mot att inleda underskottsbaserade förfaranden vid alltför stora underskott, i enlighet med gällande lagstiftning. Den 19 juni 2024 lade kommissionen fram en rapport i enlighet med artikel 126.3 i fördraget. I rapporten bedömdes Sloveniens budgetläge utifrån det faktum att dess beräknade underskott i de offentliga finanserna 2024 överskrider fördragets referensvärde på 3 % av BNP. I rapporten drogs slutsatsen att kommissionen, mot bakgrund av denna bedömning och efter att ha beaktat ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande, utformat enligt artikel 126.4 i fördraget, inte avser att föreslå att ett förfarande vid alltför stora underskott inleds för Slovenien i juli 2024.

(10) Den 12 juli 2022 rekommenderade rådet ([10]) Slovenien att under 2023 säkerställa att ökningen av de nationellt finansierade primära löpande utgifterna är i linje med en övergripande neutral finanspolitisk inriktning ([11]), med beaktande av ett fortsatt tillfälligt och riktat stöd till de hushåll och företag som drabbas hårdast av de höjda energipriserna och till människor som flyr från Ukraina. Slovenien rekommenderades att anpassa de löpande utgifterna efter den föränderliga situationen. Slovenien rekommenderades också att öka de offentliga investeringarna för den gröna och den digitala omställningen och för energitrygghet med beaktande av REPowerEU-initiativet, inbegripet med hjälp av faciliteten och andra unionsmedel. Enligt kommissionens beräkningar var den finanspolitiska inriktningen ([12]) under 2023 kontraktiv, 0,5 % av BNP, i en miljö med hög inflation. Ökningen av nationellt finansierade primära löpande utgifter (diskretionära åtgärder på inkomstsidan ej inräknade) under 2023

([8]) ST 10612/21 INIT; ST 10161/21 ADD 1.

([9]) Rådets genomförandebeslut av den 16 oktober 2023 om ändring av genomförandebeslutet av den 28 juli 2021 om godkännande av bedömningen av Sloveniens återhämtnings- och resiliensplan (ST 13615/23; ST 13615/23 ADD 1).

([10]) Rådets rekommendation av den 12 juli 2022 om Sloveniens nationella reformprogram 2022 med avgivande av rådets yttrande om Sloveniens stabilitetsprogram 2022 (EUT C 334, 1.9.2022, s. 197).

([11]) Enligt kommissionens vårprognos 2024 beräknas Sloveniens potentiella produktionstillväxt på medellång sikt för 2023, som används för att mäta den finanspolitiska inriktningen, uppgå till 11,5 % i nominella termer, baserat på den potentiella produktionstillväxten på medellång sikt (tioårigt genomsnitt) och BNP-deflatorn för 2023.

([12]) Den finanspolitiska inriktningen definieras som ett mått på den årliga förändringen i det underliggande saldot för de offentliga finanserna. Syftet är att bedöma den ekonomiska impuls som härrör från finanspolitiska åtgärder, både sådana som är nationellt finansierade och sådana som finansieras genom unionens budget. Den finanspolitiska inriktningen mäts som skillnaden mellan i) den potentiella tillväxten på medellång sikt och ii) förändringen i primära utgifter exklusive diskretionära åtgärder på inkomstsidan (utan att beakta tillfälliga covid-19-relaterade krisåtgärder) och inbegripet utgifter som finansieras med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) inom ramen för faciliteten och andra unionsmedel.

gav ett kontraktivt bidrag till den finanspolitiska inriktningen på 0,4 % av BNP. Detta omfattar de minskade kostnaderna på 0,3 % av BNP för de riktade krisstödsåtgärderna för de hushåll och företag som är de mest utsatta för de höjda energipriserna. Ökningen av nationellt finansierade primära löpande utgifter var 2023 i linje med rådets rekommendation av den 12 juli 2022. Utgifter som finansierades med bidrag från faciliteten och andra unionsmedel uppgick till 1,3 % av BNP 2023. Nationellt finansierade investeringar uppgick till 4,6 % av BNP 2023, vilket motsvarar en årlig minskning med 0,2 procentenheter jämfört med 2022. Slovenien finansierade ytterligare investeringar genom faciliteten och andra unionsmedel. Slovenien har finansierat offentliga investeringar för den gröna och den digitala omställningen och för energitrygghet, till exempel inom järnvägsinfrastruktur, förnybara energikällor och förebyggande av naturkatastrofer. Dessa offentliga investeringar finansieras delvis genom faciliteten för återhämtning och resiliens och andra unionsmedel.

(11) Enligt kommissionens vårprognos 2024 kommer BNP i fasta priser att öka med 2,3 % 2024 och med 2,6 % 2025, och inflationen mätt genom det harmoniserade konsumentprisindexet (HIKP) kommer att uppgå till 2,8 % 2024 och 2,4 % 2025.

(12) I vårprognosen 2024 förväntar sig kommissionen ett underskott i de offentliga finanserna på 2,8 % av BNP 2024, medan den offentliga skuldkvoten i förhållande till BNP förväntas minska till 68,1 % till slutet av 2024. Det ökade underskottet under 2024 beror främst på större offentliga investeringar, inklusive nationellt finansierade utgifter för återuppbyggnad efter översvämningar, och indexering av sociala förmåner. Det uppvägs delvis av minskade subventioner, färre inkomstminskande åtgärder för att mildra effekterna av höga energipriser och en tillfällig höjning av bolagsskattesatsen. Enligt kommissionens beräkningar förväntas en kontraktiv finanspolitisk inriktning (0,2 % av BNP) under 2024.

(13) Utgifter uppgående till 0,7 % av BNP förväntas bli finansierade av icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) inom ramen för faciliteten under 2024, jämfört med 0,2 % av BNP 2023, enligt kommissionens vårprognos 2024. Utgifter som finansieras genom bidrag inom ramen för faciliteten kommer att möjliggöra kvalitativa investeringar och produktivitetshöjande reformer utan att ha någon direkt inverkan på Sloveniens offentliga saldo eller skuldsättning. Enligt kommissionens vårprognos 2024 kommer utgifter som uppgår till 0,4 % av BNP att täckas genom lån från faciliteten under 2024, jämfört med 0,1 % av BNP under 2023.

(14) Den 14 juli 2023 rekommenderade ([13]) rådet Slovenien att säkerställa en försiktig finanspolitik, särskilt genom att begränsa den nominella ökningen av nationellt finansierade primära nettoutgifter ([14]) under 2024 till högst 5,5 %. När medlemsstaterna genomförde sina budgetar för 2023 och utarbetade sina utkast till budgetplaner för 2024 uppmanades de att ta hänsyn till att kommissionen skulle föreslå rådet att inleda underskottsbaserade förfaranden vid alltför stora underskott på grundval av utfallet för 2023. Enligt kommissionens vårprognos 2024 beräknas Sloveniens nationellt finansierade primära nettoutgifter öka med 5,6 % under 2024 ([15]), vilket är mer än den rekommenderade maximala ökningstakten. Detta utgiftsöverskridande i förhållande till den maximala ökningstakt för nationellt finansierade primära nettoutgifter som rekommenderats motsvarar mindre än 0,1 % av BNP 2024. Det finns en risk för att detta inte kommer att överensstämma fullt ut med rådets rekommendation.

(15) Rådet rekommenderade vidare Slovenien att vidta åtgärder för att avveckla krisstödsåtgärderna på energiområdet och att använda de besparingar som görs till följd av detta för att minska underskottet i de offentliga finanserna så snart som möjligt under 2023 och 2024. Rådet rekommenderade dessutom att om nya ökningar av energipriset skulle kräva nya eller fortsatta stödåtgärder ska Slovenien säkerställa att sådana stödåtgärder är inriktade på att skydda utsatta hushåll och företag, att de är finanspolitiskt överkomliga och att de bevarar incitamenten till energibesparingar. Enligt kommissionens vårprognos 2024 beräknas budgetkostnaden netto ([16]) för krisstödsåtgärder på energiområdet uppgå till 1,4 % av BNP år 2023 och väntas uppgå till 0,1 % år 2024 och 0,0 % år 2025. Kompensation till leverantörer av gas och el som sålts till centralt fastställda priser förväntas kvarstå under 2024,

([13]) Rådets rekommendation av den 14 juli 2023 om Sloveniens nationella reformprogram 2023 med avgivande av rådets yttrande om Sloveniens stabilitetsprogram 2023 (EUT C 312, 1.9.2023, s. 224).

([14]) Primära nettoutgifter definieras som nationellt finansierade utgifter exklusive i) diskretionära åtgärder på inkomstsidan, ii) ränteutgifter, iii) konjunkturberoende arbetslöshetsutgifter och iv) engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder.

([15]) Denna beaktar engångsutgifter på 0,7 % av BNP 2024 som avser kortfristiga kostnader för akuta åtgärder i samband med de översvämningar som ägde rum i augusti 2023 (samt 0,4 % av BNP 2023 avseende samma orsak). Dessutom beräknas unionens solidaritetsfond ge 0,15 % av BNP till kostnader för akuta åtgärder under 2023, 0,3 % av BNP under 2024 och 0,15 % av BNP för 2025. Den 14 juli 2023 hänvisade rådet också till de förödande översvämningar som drabbade Italien i maj 2023 och enades om att kostnaden för direkt krisstöd i samband med dessa översvämningar skulle beaktas i efterföljande bedömningar av efterlevnaden och i princip anses som engångsåtgärder och tillfälliga åtgärder. Ett liknande synsätt har tillämpats på de förödande översvämningarna som drabbade Slovenien i augusti 2023.

([16]) Siffran anger den årliga budgetkostnaden för dessa åtgärder, inklusive inkomster och utgifter och, i tillämpliga fall, exklusive intäkter från skatter på energileverantörers oförutsedda vinster.

även om de sannolikt har en lägre effekt. Om de besparingar som görs till följd av detta används för att minska underskottet i de offentliga finanserna på det sätt som rådet rekommenderat innebär detta en finanspolitisk anpassning på 1,3 % av BNP 2024, medan nationellt finansierade primära nettoutgifter ([17]) ger ett kontraktivt bidrag till finanspolitikens inriktning på 0,1 % av BNP det året. Krisstödsåtgärderna på energiområdet har avvecklats under 2023 och 2024. Detta överensstämmer med rådets rekommendation. De besparingar som görs till följd av detta beräknas inte användas fullt ut för att minska underskottet i de offentliga finanserna. Det finns en risk för att detta inte kommer att överensstämma med rådets rekommendation.

(16) Rådet rekommenderade vidare Slovenien att bevara nationellt finansierade offentliga investeringar och säkerställa ett effektivt utnyttjande av bidrag från faciliteten och andra unionsmedel, särskilt för att främja den gröna och den digitala omställningen. Enligt kommissionens vårprognos 2024 kommer nationellt finansierade offentliga investeringar att öka från 4,6 % av BNP 2023 till 5,3 % av BNP 2024. Detta överensstämmer med rådets rekommendation. Offentliga utgifter som finansieras med inkomster i form av unionsmedel – däribland bidrag inom ramen för faciliteten – förväntas under 2024 förbli oförändrade på 1,3 % av BNP jämfört med 1,3 % av BNP 2023.

(17) På grundval av de politiska åtgärder som är kända vid stoppdatumet för prognosen och vid oförändrad politik förutses i kommissionens vårprognos 2024 ett underskott i de offentliga finanserna på 2,2 % av BNP för 2025. Det minskade underskottet under 2025 beror främst på att man infört ett nytt bidrag för långvarig vård och omsorg, som kommer att delas ut från och med juli 2025. Detta förväntas öka de sociala avgifterna med cirka 0,4 % av BNP. Gradvis minskade kostnader för återuppbyggnad efter översvämningen kommer att påverka de offentliga investeringarna, som förväntas minska med 0,4 procentenheter till 5,4 % av BNP. Den offentliga skuldkvoten i förhållande till BNP bör minska till 66,4 % i slutet av 2025.

(18) Sloveniens åldrandekostnader förväntas öka betydligt, vilket ger ökade utgifter för hälso- och sjukvård, långvarig vård och omsorg samt pensioner under kommande årtionden. Planen för återhämtning och resiliens innehåller redan flera åtgärder för att främja den finanspolitiska hållbarheten. Utöver planen för återhämtning och resiliens är det viktigt att övervaka utgifterna för att säkerställa att det sociala skyddet är ändamålsenligt och finanspolitiskt hållbart. Utgiftsöversyner kan användas för att identifiera områden med lägre prioritet eller ineffektiv användning av medel. De medel som frigörs kan sedan omfördelas för att hantera nya finanspolitiska utmaningar, vilket inkluderar det sociala skyddet. För att säkerställa bättre utgiftseffektivitet är det avgörande att snabbt genomföra uppföljningsåtgärder som överensstämmer med de befintliga strukturreformerna.

(19) Sloveniens skattekvot är lägre än unionsgenomsnittet och dess sammansättning är inte särskilt tillväxtfrämjande. Det högsta personliga inkomstskatteskiktet och skattekilen för olika inkomstnivåer är bland de högsta i unionen, medan fastighetsskatterna och fastighetsavgifterna fortsatt är mycket låga, mindre än hälften av unionsgenomsnittet. Om skattekilen på arbete minskade skulle detta innebära lägre arbetskraftskostnader, samtidigt som det stärker efterfrågan på arbetskraft och förbättrar konkurrensen. Högre nettolöner skulle kunna främja arbetskraftstillgången. Även om andelen miljöskatteintäkter överstiger unionsgenomsnittet kan skattesystemet användas för att ytterligare främja miljömål, vilket även inbegriper principen om att förorenaren ska betala.

(20) De offentliga investeringarna i Slovenien ligger över unionsgenomsnittet och har ökat under de fem senaste åren. Investeringarnas effektivitet och ändamålsenlighet skulle dock kunna förbättras genom att samordna de offentliga investeringarna mellan olika sektorer och myndigheter på ett bättre sätt. Enhetliga långsiktiga planeringsdokument och en integrerad plan för möjliga investeringar på medellång sikt kan också vara verktyg för att förbättra de offentliga investeringarnas ändamålsenlighet, vilket även inkluderar projekt som överensstämmer med nationella och europeiska prioriteringar. Detta skulle också kunna bidra till att öka landets tillväxtpotential och finanspolitiska hållbarhet.

(21) I enlighet med artikel 19.3 b i förordning (EU) 2021/241 och kriterium 2.2 i bilaga V till den förordningen omfattar återhämtnings- och resiliensplanen ett stort antal ömsesidigt förstärkande reformer och investeringar som ska vara genomförda senast 2026. Dessa reformer och investeringar förväntas bidra till att effektivt ta itu med alla eller en betydande del av de utmaningar som konstaterats i relevanta landsspecifika rekommendationer samt den nationella energi- och klimatplanen. Inom denna snäva tidsram är det viktigt att snabbt gå vidare med ett effektivt

([17]) Detta bidrag mäts som förändringen i offentliga primära utgifter, exklusive i) den stegvis ökande effekten på budgeten av diskretionära åtgärder på inkomstsidan, ii) engångsutgifter, iii) konjunkturberoende arbetslöshetsutgifter samt iv) utgifter som finansieras med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) inom ramen för faciliteten och andra unionsmedel, i förhållande till den genomsnittliga potentiella tillväxten i BNP i löpande priser på medellång sikt (10 år), uttryckt i procent av BNP i löpande priser.

genomförande av reform- och investeringsplanen, inbegripet REPowerEU-kapitlet, för att stärka Sloveniens konkurrenskraft på lång sikt genom den gröna och den digitala omställningen, samtidigt som social rättvisa säkerställs. Om Slovenien ska kunna visa resultat avseende åtagandena i återhämtnings- och resiliensplanen senast till augusti 2026 är det viktigt att Slovenien fortsätter med genomförandet av reformer och påskyndar investeringar genom att ta itu med relevanta utmaningar och samtidigt säkerställa en stark administrativ kapacitet. Att lokala och regionala myndigheter, arbetsmarknadens parter, det civila samhället och andra berörda parter deltar på ett systematiskt sätt är fortsatt avgörande för att säkerställa ett brett egenansvar för ett framgångsrikt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen.

(22) Som en del av halvtidsöversynen av de sammanhållningspolitiska fonderna, i enlighet med artikel 18 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 ([18]), är Slovenien skyldigt att se över varje program som får stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), Europeiska socialfonden+ (ESF+), Sammanhållningsfonden och Fonden för en rättvis omställning (FRO) senast i mars 2025, med beaktande av bland annat de utmaningar som konstaterades i de landsspecifika rekommendationerna 2024 liksom landets nationella energi- och klimatplan. Denna översyn utgör grunden för den slutgiltiga tilldelningen av unionsmedlen i varje program. Slovenien har gjort framsteg med genomförandet av de sammanhållningspolitiska programmen och den europeiska pelaren för sociala rättigheter, men det finns fortfarande utmaningar och de tydliga skillnaderna mellan huvudstadsregionen och resten av landet består. Det är viktigt att påskynda genomförandet av de sammanhållningspolitiska programmen och stärka den administrativa kapaciteten på nationell och regional nivå. Prioriteringarna i de sammanhållningspolitiska programmen är fortfarande relevanta. Utöver åtgärderna för administrativ kapacitet är det särskilt viktigt att fortsätta med de gröna investeringarna, särskilt skydd för översvämning och åtgärder för att begränsa klimatförändringar genom att prioritera naturbaserade lösningar. Det är även viktigt att fortsätta investeringarna inom hållbara transporter för att minska det kraftiga beroendet av bilpendling. Även genomförandet av territoriella planer för en rättvis omställning för stöd till utfasning av kol fortsätter att vara viktiga. Offentlig-privata partnerskap för forskning och utveckling för att öka arbetsproduktiviteten är fortfarande relevanta. Det är dessutom viktigt att främja vuxenutbildning, inklusive inom digital och grön kompetens, samt aktiva arbetsmarknadsåtgärder medan sociala tjänster och arbetsmarknadstjänster moderniseras och digitaliseras. Avinstitutionalisering och utveckling av samhällsbaserade tjänster som håller hög kvalitet, är lämpliga och rimliga behöver påskyndas, särskilt när det gäller långvarig vård och omsorg och stöd till social inkludering. Slovenien kan även använda den europeiska plattformen för strategisk teknik, som inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/795 ([19]), för att uppmuntra till investeringar för utveckling och framställning av ren och resurseffektiv teknik, särskilt inom sektorn för förnybar energi och uppvärmning.

(23) Utöver de ekonomiska och sociala utmaningar som tas upp i planen för återhämtning och resiliens och av andra unionsmedel står Slovenien inför ytterligare utmaningar med anknytning till de offentliga finansernas hållbarhet, kompetensbrist och brist på arbetskraft, samtidigt som antalet riskkapitalinvesteringar och investeringar inom forskning, utveckling och innovation är få.

(24) Enligt programmet för internationell utvärdering av elevprestationer (Pisa) 2022 har de grundläggande färdigheterna (särskilt i läsförståelse och matematik) försämrats betydligt. Sloveniens framtida kompetenstillgång och konkurrenskraft kan påverkas avsevärt på grund av att andelen lågpresterande 15-åriga elever ökar samtidigt som andelen framstående elever i matematik och läsförståelse minskar. Den pågående reformen av skolornas läroplaner skulle också kunna omfatta åtgärder för att stärka grundläggande färdigheter vid sidan av grön och digital kompetens samt språkinlärning och åtgärder för att förbättra kompetens inom företagande och ekonomi. Dessutom skulle läraryrket kunna göras mer attraktivt.

(25) Enligt Europeiska arbetsmyndighetens Euresrapport från 2024 om över- och underskott på arbetskraft 2023 led många sektorer brist på arbetskraft. Detta bekräftas också av resultaten från kommissionens undersökning om företags- och konsumentförtroendet som visar att företagsledare i den slovenska industrin rapporterat att bristen på arbetskraft är en tydlig orsak till begränsad verksamhet sedan mitten av 2021. Andelen lediga tjänster är också högre än unionsgenomsnittet. Trots åtgärderna som vidtagits inom planen för återhämtning och resiliens är eftersläpningen stor när det gäller ansökningar från utländska arbetare, på grund av besvärliga rättsliga krav. Brist

([18]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 av den 24 juni 2021 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden, Fonden för en rättvis omställning och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden samt finansiella regler för dessa och för Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik (EUT L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

([19]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/795 av den 29 februari 2024 om inrättande av den europeiska plattformen för strategisk teknik (STEP), och om ändring av direktiv 2003/87/EG och förordningarna (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) nr 1303/2013, (EU) nr 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 och (EU) 2021/241 (EUT L, 2024/795, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

på arbetskraft och kompetens bromsar redan investeringar och produktion, särskilt inom industrin. Den begränsar även välfungerande tillgång till tjänster, inklusive hälso- och sjukvård samt långvarig vård och omsorg. För att främja konkurrenskraft och tillväxt är det viktigt att öka tillgången på arbetskraft, genom att fortsätta att stimulera deltagande på arbetsmarknaden, locka arbetstagare från länder utanför unionen och stärka integrationen av migrantarbetare på arbetsmarknaden och i samhället.

(26) I Slovenien är de offentliga anslagen till forskning, företagens anslag till innovation utöver forskning samt innovationsanslagen per medarbetare fortfarande relativt låga. Riskkapitalinvesteringarna är också låga i förhållande till BNP, särskilt jämfört med unionsgenomsnittet, vilket påverkar företagsdynamiken negativt och därmed även företagens möjligheter till innovation och tillväxt. Detta dämpar i sin tur Sloveniens konkurrenskraft. Genom bättre möjligheter till riskkapital kan man locka mer utländskt kapital och bidra till att innovativa nystartade företag kan utöka sin verksamhet.

(27) Mot bakgrund av de nära inbördes kopplingarna mellan ekonomierna i euroområdet och deras totala bidrag till Ekonomiska och monetära unionens funktion, rekommenderade rådet 2024 att medlemsstaterna i euroområdet vidtar åtgärder, inbegripet genom sina återhämtnings- och resiliensplaner, för att genomföra 2024 års rekommendation om euroområdet. För Slovenien bidrar rekommendationerna 1, 2 och 3 till genomförandet av den första, andra, tredje och fjärde rekommendationen i 2024 års rekommendation om euroområdet.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Slovenien att 2024 och 2025 vidta följande åtgärder:

1. Lämna in den medelfristiga finans- och strukturpolitiska planen i tid. I linje med kraven i den reformerade stabilitets- och tillväxtpakten begränsa ökningen av nettoutgifterna ([20]) under 2025 till en nivå som stadigt pressar ned den offentliga skulden så att den bland annat följer en sannolikt nedåtgående bana på medellång sikt och hålla underskottet i de offentliga finanserna under fördragets referensvärde på 3 % av BNP. Säkerställa att det sociala skyddet är finanspolitiskt hållbart och omfördela skatteintäkterna mot mer tillväxtfrämjande och hållbara källor. Förbättra de offentliga finansernas effektivitet genom utgiftsöversyner och en bättre hantering av offentliga investeringar.
2. Stärka den administrativa kapaciteten för att hantera unionsmedel, påskynda investeringar och bibehålla drivkraften i genomförandet av reformer. Åtgärda relevanta utmaningar för att möjliggöra ett fortsatt, snabbt och effektivt genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen, inbegripet REPowerEU-kapitlet, och säkerställa att reformer och investeringar är genomförda senast till augusti 2026. Påskynda genomförandet av de sammanhållningspolitiska programmen. Inom ramen för halvtidsöversynen av dessa program, fortsätta att fokusera på de överenskomna prioriteringarna, samtidigt som de möjligheter som den europeiska plattformen för strategisk teknik erbjuder för att förbättra konkurrenskraften beaktas.
3. Stärka konkurrenskraften genom fortsatta förbättringar av kompetensnivåerna, säkerställa att den pågående reformen av läroplanen också bidrar till att stärka de grundläggande färdigheterna, genom att hantera brist på arbetskraft, och genom att främja dynamiskt företagande och skapande av företag med stor tillväxt genom förbättrade förutsättningar för riskkapitalinvesteringar och institutionella investerare samt genom investeringar i forskning, utveckling och innovation.

Utfärdad i Luxemburg den 21 oktober 2024.

På rådets vägnar

NAGY I.

Ordförande

([20]) Enligt artikel 2.2 i förordning (EU) 2024/1263 avses med nettoutgifter: offentliga utgifter efter avdrag för ränteutgifter, diskretionära åtgärder på inkomstsidan, utgifter för unionsprogram som till fullo motsvaras av inkomster i form av unionsmedel, nationella utgifter för samfinansiering av program som finansieras av unionen, konjunkturberoende delar av utgifter för arbetslöshetsersättning samt engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder.